

Tình hình B n Đông trong năm 2011 r t sôi đ ng, v i hàng lo t s ki n

*Toàn c nh H i ngh Th ng đ nh Đông Á ngày 19/11/2011 t i Bali (Indonesia)
Reuters*

Theo giáo s Ngô Vĩnh Long, chuyên gia v B n Đông t i Hoa K , vi c h s B n Đông đ c qu c t hóa t i H i ngh Th ng đ nh Đông Á Indonesia ngày 19/11/2011 là s ki n mang nhi u ý nghĩa nh t.

Vi t Nam c n tranh th xu th Trung Qu c b c ô l p đ v n đ ng d lu n trong và ngoài n c nh m thúc đ y các l i ích chính đáng c a mình.

Tình hình B n Đông trong năm 2011 ph i nói là r t sôi đ ng, v i hàng lo t hành đ ng quy t đoán c a B c Kinh nh m áp đ t ch quy n Trung Qu c trên h u nh toàn b vùng bi n.

Thái độ căng thẳng này không chỉ nhúng vào hai nước trực tiếp tranh chấp như Việt Nam và Philippines, mà còn hòng ngấm tẩm các quốc gia ngoài khu vực như Ấn Độ, hay là các hãng dầu khí quốc tế đang hợp tác với các đối thủ của Bắc Kinh.

Hành động của Trung Quốc tuy nhiên đã vượt phạm vi phạm vi khác thường của Philippines và Việt Nam, hai đối tượng bị Trung Quốc liên tiếp thúc đẩy hai nước liên kết chặt chẽ hơn với Hoa Kỳ, vốn bắt đầu có thể hóa chuyển trục sang "xoay trục" (pivot), hướng về châu Á - Thái Bình Dương.

Riêng đối với Việt Nam, giới quan sát đã ghi nhận phạm vi quy định của Hà Nội trước các hành động bị cho là thái quá của Bắc Kinh tại Biển Đông.

Trong những năm trước đây, Trung Quốc đã từng nhúng tay vào công việc quy định của Việt Nam tại Biển Đông, nhưng phạm vi của Việt Nam từng chỉ dừng lại ở mức khác.

Vào tháng Năm vừa qua, Việt Nam đã chính thức mua hợp báo cáo Trung Quốc phá hoại và sách nhiễu tàu thăm dò dầu khí Việt Nam là Bình Minh 02, ngay trong vùng hải phận 200 hải lý của Việt Nam. Lần đầu tiên, chính quyền Việt Nam đã cung cấp cho báo chí hình ảnh và tài liệu về sự cố này.

Tiếp theo đó, từ ngày 05/06, trong 11 tuần liên tiếp, nhúng tay của biển tình hình Trung Quốc gây hấn đã liên tục diễn ra tại Hà Nội vào ngày chủ nhật, trước khi bắt chính quyền nghiêm cấm sau khi đàm phán xong với Trung Quốc về cách thức giải quyết căng thẳng. Tại Thành phố Hồ Chí Minh, cũng có hai cuộc biểu tình trong hai ngày chủ nhật đầu tiên, nhưng sau đó tất cả những đợt biểu tình tiếp theo của Trung Quốc đều bị ngăn chặn và trấn áp.

Sau cơn sốt giữa năm, quan hệ căng thẳng Việt – Trung trên vịnh Biển Đông giảm nhiệt độ dần, với việc các đợt sóng Hố Xuân Sơn qua Bắc Kinh, kết thúc là chuyến công du Trung Quốc của Tổng bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam Nguyễn Phú Trọng, và gần đây nhất là chuyến thăm Việt Nam của Phó Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình.

Điều đáng ghi nhận nhất là lần đầu tiên nhân chuyến công du Trung Quốc của lãnh đạo đảng Cộng sản Việt Nam, ngày 11/10, hai bên đã ký kết thỏa thuận về những nguyên tắc đối ngoại giữa quy định tranh chấp tại Biển Đông trên tinh thần tôn trọng Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật Biển (1982) và Bản Tuyên bố về vùng xám của các bên tại Biển Đông (2002).

Các hành động của Trung Quốc cũng đang thôi thúc làm cho những nước thế giới xuyên suốt những các tuyến hàng hải qua vùng Biển Đông lo ngại, và vốn dĩ "an toàn và an ninh hàng hải" là mối lo ngại của Đông ngày càng được các nước như Mỹ, Nhật, Ấn, Úc... quan tâm.

Tại Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á ngày 19/11 tại Bali Indonesia, 15 trên tổng số 18 thành viên

đã nêu b^ộ t^ư m^ô i quan ng^h i c^ơ a h^à v^ề tình hình Bi^{ên} Đông, b^ộ t^ư ch^ủ p^h tuyên b^ố ph^ổ n đ^ị c^ơ a Trung Qu^ố c, cho r^{ằng} h^à i ngh^ĩ không ph^{ải} là đi^{ều} n đ^{àn} th^{ích} h^à p đ^ể đ^ể c^ơ p đ^ể n h^à s^o này.

Thái đ^ộ kiên quy^{ết} t^ư c^ơ a các n^g c đã bu^{ộc} c th^{ực} t^h ng Ôn Gia B^à o, đ^ị i đi^{ều} n c^ơ a Trung Qu^ố c t^h i h^à i ngh^ĩ , ph^ổ i lên t^ư ng bi^{ên} n minh cho l^à p tr^ở ng c^ơ a B^à c Kinh.

T^ư ng k^ể t^ừ tình hình Bi^{ên} Đông năm 2011, và đ^ị i sách c^ơ a Vi^ệ t Nam tr^ở c các hành đ^{ộng} ng ngày càng l^à n l^à t^ư c^ơ a Trung Qu^ố c trong v^{ấn} đ^ề áp đ^{ặt} t^h các đòi h^à i ch^ủ quy^{ết} n r^{ằng} kh^{ông} p c^ơ a h^à , RFI đã ph^ổ ng v^{ấn} n giáo s^ố Ngô Vĩnh Long, chuyên gia k^ể c u v^ề Bi^{ên} Đông t^h i tr^ở ng Đ^ị i H^à c Maine.

Theo giáo s^ố Long, ý nghĩa c^ơ a s^ố ki^{ến} n h^à s^o Bi^{ên} Đông đ^ồ c qu^ố c t^h hóa t^h i H^à i ngh^ĩ Th^{ực} ng đ^ồ nh Đông Á ^ở Bali Indonesia r^{ất} quan tr^{ọng} , và Vi^ệ t Nam c^{ần} tranh th^{ực} xu th^ế Trung Qu^ố c b^ộ cô l^à p đ^ể v^{ấn} đ^ề ng c^ơ đ^ể lu^u n trong n^g c l^à n ngoài n^g c đ^ể thúc đ^{ẩy} các l^à i ích chính đáng c^ơ a mình, không ch^ỉ trong h^à s^o Tr^ở ng Sa, mà c^{òn} trên v^{ấn} đ^ề Hoàng Sa.

H^à s^o Bi^{ên} Đông đ^ồ c qu^ố c t^h hóa t^h i Bali : s^ố ki^{ến} n n^g i b^ộ t năm 2011

1/ Cao đi^{ều} m c^ơ a các s^ố ki^{ến} n liên quan đ^{ến} Bi^{ên} Đông trong năm là vi^ệ c Bi^{ên} Đông đ^ồ c nêu ra tr^ở c đi^{ều} n đ^{àn} H^à i ngh^ĩ Th^{ực} ng đ^ồ nh Á châu vào ngày 19/11 t^h i Bali. M^à c đ^ể u có s^ố ph^ổ n đ^ị c^ơ a Trung Qu^ố c, 15 n^g c không nh^ư ng đ^ể ng ý đ^ể m v^{ấn} đ^ề ra th^{ực} o lu^u n, mà còn đi đ^ể n k^ể t lu^u n là tranh ch^ủ p ph^ổ i đ^ể c gi^{ới} i quy^{ết} t m^ô t cách hoà bình, tôn tr^ở ng lu^u t qu^ố c t^h , nguyên t^ư c t^h do hàng h^à i ph^ổ i đ^ể c b^ộ o v^ề .

Lý do chính đ^ể n đ^ể n vi^ệ c đ^ể ng tình này là vì có th^ể nói là trong vài năm qua, và đ^ể c bi^{ết} t là trong năm 2011, Trung Qu^ố c ngày càng có thái đ^ộ hung h^{ăng} , không nh^ư ng đ^ị i v^ề i nh^ư ng n^g c có quy^{ết} n l^à i tr^ở c t^h p l^à n nh^ư t trong khu v^{ực} Bi^{ên} Đông nh^ư Vi^ệ t Nam hay Philippines, mà còn đe đ ^{dọa} an ninh c^ơ a các n^g c khác trong và ngoài khu v^{ực}...

Nh^ư ng qu^ố c gia đ^ể n đ^ể H^à i ngh^ĩ gián t^h p cho là nh^ư ng hành đ^{ộng} ng đánh chi^{ếm} m c^ơ a Trung Qu^ố c nh^ư Hoàng Sa năm 1974 ch^ỉ ng h^à n, cũng ph^ổ i đ^ể c gi^{ới} i quy^{ết} t trên tinh th^{ần} tôn tr^ở ng lu^u t qu^ố c t^h , đ^ể c bi^{ết} t là Công ^đ c Liên Hi^{ệp} p Qu^ố c v^ề Lu^u t bi^{ên} n năm 1982. Và theo tôi, h^à gián t^h p nói là cái đ^ể ng ch^ủ U (c^ơ a Trung Qu^ố c) không tôn tr^ở ng lu^u t qu^ố c t^h và ph^ổ i đ^ể c đ^ể p b^ộ .

Đ^ể i v^ề i tôi, đó là m^ô t cao đi^{ều} m, m^ô t thành công l^à n cho khu v^{ực} .

Năm 2011 : Vi^ệ t Nam có t^ư ng nói qu^ố quy^{ết} t h^à n đ^ị i v^ề i Trung Qu^ố c

2/ Tr^ở c đây, Trung Qu^ố c cũng r^{ất} hung h^{ăng} đ^ị i v^ề i Vi^ệ t Nam, nh^ư ng Vi^ệ t Nam không có thái

đ□ rõ ràng, không có t□ ng nói qu□ quy□ t. Tuy nhiên, năm 2011 này, không nh□ ng Vi□ t Nam có t□ ng nói rõ ràng, qu□ quy□ t, mà Philippines cũng làm vi□ c đó.

Đi□ u đó giúp cho các n□□ c ngoài khu v□ c, nh□ ng có quy□ n l□ i r□ t l□ n v□ i an ninh và an toàn hàng h□ i xuyên qua khu v□ c Bi□ n Đông nh□ M□, Nh□ t, □ n Đ□, Úc, có th□ h□ p tác ch□ t ch□ h□ n v□ i nh□ ng qu□ c gia trong khu v□ c.

Không có t□ ng nói rõ ràng c□ a các n□□ c có quy□ n l□ i l□ n bên trong khu v□ c, thì các n□□ c ngoài khu v□ c khó có th□ đ□ ng viên đ□□ c s□ □ ng h□ m□ nh m□ c□ a nhân dân h□ trong vi□ c can đ□ vào các v□ n đ□ nh□ an ninh khu v□ c, trong đó có an ninh khu v□ c Bi□ n Đông.

Không nên tr□ n áp các cu□ c bi□ u tình ch□ ng Trung Qu□ c gây h□ n

3/ Tôi nghĩ là đây là đi□ m y□ u c□ a Vi□ t Nam... N□ u c□ ti□ p t□ c t□ n hành vi□ c này, Vi□ t Nam s□ khó mà giúp cho nh□ ng n□□ c mu□ n □ ng h□ Vi□ t Nam, trong đó đ□ c bi□ t là M□, có th□ v□ n đ□ ng s□ □ ng h□ c□ a dân chúng h□ đ□ i v□ i Vi□ t Nam.

S□ v□ n đ□ ng này r□ t quan tr□ ng, b□ i vì có nhi□ u công ty đa qu□ c gia c□ a M□ có l□ i r□ t l□ n trong vi□ c buôn bán đ□ u t□ □ Trung Qu□ c, (h□ có th□ l□ là) Vi□ t Nam là m□ t n□□ c nh□. N□ u ti□ p t□ c theo con đ□□ ng tr□ n áp thì chính quy□ n Vi□ t Nam s□ gây khó khăn cho chính ph□ M□ r□ t nhi□ u, cũng nh□ cho chính ph□ m□ t s□ n□□ c khác, cũng mu□ n v□ n đ□ ng s□ □ ng h□ đ□ i v□ i Vi□ t Nam.

M□ “xoay tr□ c” (pivot) h□□ ng v□ châu Á, khu v□ c tr□ ng tâm c□ h□ u

4/ Tôi nghĩ khái ni□ m ‘xoay tr□ c’ này là m□ t th□ ch□ i ch□ đ□ đ□ i l□ i v□ i t□ ng ‘quy□ n l□ i c□ t lõi’ mà Trung Qu□ c s□ d□ ng... Th□ t ra đ□ i v□ i M□, khu v□ c Á châu Thái Bình D□□ ng là tr□ ng tâm c□ a M□ t□ lâu.

Khi Obama lên làm t□ ng th□ ng, ông mu□ n có an ninh và an toàn trong vùng, và l□ p t□ c phái bà ngo□ i tr□□ ng Hillary Clinton qua nói v□ i Trung Qu□ c r□ ng th□ k□ XXI là th□ k□ c□ a Châu Á Thái Bình D□□ ng, vì th□ M□ mu□ n h□ p tác v□ i Trung Qu□ c đ□ phát tri□ n khu v□ c này.

Trung Qu□ c t□□ ng là ‘ngon’ nên c□ dùng cái đó đ□ chèn ép M□. Cu□ i cùng, khi th□ y r□ ng thái đ□ nh□□ ng b□ c□ a mình làm cho Trung Qu□ c càng hung hăng lên, thì M□ th□ y r□ ng ph□ i tr□ l□ i Trung Qu□ c.

Có th□ là trong g□ n hai năm qua, Hoa K□ đã tr□ l□ i r□ t t□ t□ đ□ xem Trung Qu□ c làm nh□ th□

nào, nhàng vì Trung Quốc là i hung hăng hơn, nên tôi cho là cuối cùng, chính phủ Mỹ đã nghĩ rằng họ phải có tênng nói thằng thằng để i vào i Trung Quốc.

Thế nhàng theo tôi, chính sách của Mỹ không phải là chống Trung Quốc, mà là làm sao cho Trung Quốc - vì là một tênng quốc trong vùng - có trách nhim để i vào i sự an toàn và an ninh của khu vực.

Thế a thuận Việt Trung và Bin Đông : Bên cứ đi khôn ngoan của Việt Nam

5/ Trong năm 2011, có thể nêu bên tên thế a thuận giữa Việt Nam và Trung Quốc và Bin Đông. Một cứ để u Việt Nam bên sẽ cứ ép của Trung Quốc, nhàng tôi nghĩ việc ký thế a thuận là một hành động khôn ngoan, nhất là trong việc ‘bên tên’ hay là thế a thuận vào i Trung Quốc là nhàng chuyển gi riêng giữa hai bên, thì giữ i quyết tên song phần ng, còn nhàng vào n để gi chung thì phải giữ i quyết tên đa phần ng.

Là dĩ nhiên, chuyển riêng là Và nh Bên cứ bên, thì Việt Nam vào i Trung Quốc giữ i quyết tên xong, một cách đàng hoàng, một cách hoà bình. Vì vậy cho nên, trên một tên để khác giữa Việt Nam và Trung Quốc là Hoàng Sa – mà Trung Quốc đã đánh chim bêng vũ lực - thì bây giờ, cũng trên tinh thần tôn trởng luật tên quốc tế, trên tinh thần giữ i quyết tên vào n để song phần ng vào i Việt Nam, Trung Quốc cũng phải đem vào n để này ra để giữ i quyết tên song phần ng.

Do đó, theo tôi, Việt Nam phải thúc đẩy vào n để Hoàng Sa, đẩy một nh vào n để Hoàng Sa để buộc Trung Quốc phải bên để ng chở U.

Để ng chở U là vào n để rất quan trọng. Nếu u Trung Quốc muốn chống minh cho thế giữ i là họ không chở trởng dùng vũ lực và có thái độ hoà hoãn, thì trởng cứ hết hết phải bên để ng chở U và sau đó giữ i quyết tên vào n để song phần ng vào i Việt Nam.

Theo tôi Việt Nam nên tên pên tên cái để của năm 2011 để thúc giữ c Trung Quốc cũng như thúc đẩy các nước khác ng hết Việt Nam trong các đòi hỏi kể trên.

Trong năm 2012 cần đòi thế cứ hiện DOC để tên tên i COC

6/ Nếu u muốn Trung Quốc bên để ng chữ U của hà, Việt Nam cùng vào i các nước Đông Nam Á, để cứ biết là Philippines, Indonesia, Malaysia, Singapore, phải thúc đẩy bên Hàng để n việc thế cứ hiện quyết tên ng xã và Bin Đông. Đây là một tên để thiết tên cứ nên làm, và cần để n sự ng hết của các nước bên ngoài khu vực nhàng có quyết nên rất lớn trong việc bên o và an ninh và an toàn i Bin Đông...

Các nước Đông Nam Á hiện cần thúc đẩy việc hình thành ra một bên luật tên ng xã cho toàn bộ vùng có thể gọi là bin Đông Nam Á, chỉ còn trong 10 năm qua, thì một i người để u là, cứ tên ng rằng nhàng Trung Quốc thì sẽ để cứ hết để i để tên hết. Thế nhàng, trong hai, ba năm qua, thế cứ cho thế y là vào n để không phải là nhà vậy, để i vào i Trung Quốc là phải cứ ng rằng, phải thúc đẩy hết thế cứ hiện nhàng cam kết. Và các nước ASEAN cũng vậy, muốn bên o và quyết nên là của mình, thì phải thế cứ hiện nhàng cam kết.

Tôi nghĩ r ng đ y có th là m t b c m i trong quá trình xây d ng m t đ ng l i m i cho toàn khu v c.